

"Štajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 krov, za Ameriko pa 6 krov; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost postnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. seprodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravljanje se nahajata v Ptiju, gledališko posloje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmetske ljubili!

Stajerc

"Kmečki stan, srečen stan!"

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonji, ali rokopis se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 29.

V Ptiju v nedeljo dne 19. julija 1908.

IX. letnik.

XXXXXX

Kmetje v ptujskem okraju!

Suša vam dela to leto neprecenljivo škodo. V drugih krajih države se daje takoj podpora, na pa se prezira. Zato sklicuje o krajni odbor ptujski

veliki kmetski zbor

ki se vrši v nedeljo, 19. julija ob 9. uri dopoldne na vrtu, pri slabem vremenu pa v veliki dvorani „Vereinsausa“ v Ptiju.

Dnevni red tega znamenitega shoda je:

„Suša, njene posledice in kmetske zahteve“.

Govorilo se bode v obeh deželnih jezikih.
Pridite vse!

Sklicatelji.

XXXXXX

Kako postajajo duhovniki bogati.

(Po „Bauernzeitung“.)

Vbogi in ednostavni cerkveni sestav prvih kristijanov je postal kmalu uspešni „kštft“. Tu so v prvi vrsti „relikvije“, o katerih krščanstvo skozi stoletja ničesar vedelo ni. Ali končno so naše špekulative glave vse mogoče kosti, leševje itd., ki so baje v zgodovini krščanstva nekdaj vlogo igrali. In svede so morale vse te stvari „udeže delati.

Najvažnejša vseh „relikvij“ je v „Loretu“.

Prošnja za dež.

Pri Sv. Katarini na gornjem Štajerskem imajo prav skrbnega župnika, pravega pastirja vernih ovči in trdoglavih koštrunov. Briga se za vse zadeve svojih župljanov tako goreče, da bi še dobri starši ne mogli z večjo ljubeznijo voditi svojih otrok. Cerkvenemu odboru ni bilo nikoli treba delati težkih cerkevnih računov, kajti g. župnik so bili zadovoljni, če so se cakmešči samo podpisali na prazen papir; a tudi župan si ni nikdar běsil glave zavoljo občine. In kako gladko iztečejo pri Sv. Katarini volitve! Sami veste, kako se vršijo po drugod. Ta bi bil rad župan, njegov sošed tudi. Tega hode duhovščina posaditi na občinski prestol, a drugi ne marajo zanj. Urha priganja njegova častihlepsna žena, naj se pobriga, da pride občinski odbor, Bibianku pa brani njegov hudi angel varuh, da bi sel k volitvi, češ: čemu bi tratal po krčnah čas in denar. Potem še pricaplajo naprednjaki in zahtevajo, naj se volijo le pametni možje. Tako gre vse križem in kražem, in konec je navadno sovraštvo in slaba izvolitev. V tem oziru so Katarinčani srečni ljudje. Kadar se jim oznanijo kakšne nepotrebne volitve, vselej reče župnik: volite tega, tega in onega, to

ona obstoje iz hiše, v kateri je nekdaj „Mati Božja“ stanovala. In to hišo so baje „angelji“ leta 1294 čez dežele in morje iz Palestine v Loretto na Italijanskem prenesli. Od tega časa romali so milijoni ljudi v Loretto in so „ofrali“ milijone denarja.

Po raznih stoletjih našle so druge špekulative glave vse, prav vse, kar je v dotiki z življenjem Jezusa. Križ, ančica, goba, pot, ja celo kos kruha, ki je baje ostal ob zadnji večerji. Seveda tudi pravo „ne šito“ suknjo Jezusa; te so celo 20 komadov našli in so jo obenem shranjevali in molili v Rimu, St. Jago na Španskem, Trieru, v Kölnu, Firulu itd. Kmalu so našli tudi srajce, čevlje, lase, ja celo steklenico mleka iz Marijinih prs. Našli so hlače sv. Jožefa, štrik, na katerem se je Judaž obesil itd. Ia pri vseh teh „relikvijah“ se je milijone denarja „ofralo“.

Najboljša iznajdbi pa so bili „odpustki“. Kako se je s temi „odpustki“ delalo, dokazuje spis „Slo pritož nemškega naroda“ iz l. 1522. Tam čitamo: „S to kramario z odpustki se je ljudstvu ves denar jemalo. Prava krščanska pooblast je pričela ponehavati, ker je imel vsakdo „pravico“ toliko grešiti, za kolikor denarja je mogel odpustkov kupiti. Zato so se razširjevali nenavnost, krvna sramota, prelom zakona, krvna prizega, uboj, tativina, umor, oderuščvo, sploh vsi grehi. Ljudje so si upali vse pregrešiti, ker so si zamogli z nekaj denarja odpustke nakupiti.“

Papež Sikstus IV. (leta 1470—1484) je porabil dostikrat za eno samo večerjo 20 tisoč goldinarjev. Jato veliko denarja je prinašalo papecem „slavnostno leto“ (Jubeljahr). Tako leto je razpisal najprve papež Bonifacij VIII. (leta 1294—1303). Imelo bi se najprve ponavljati od 100 do 100 let. Že prvo slavnostno leto je prineslo papežu 15 milijonov zlatih goldinarjev. Pozneje papeži so zmanjšali dobo na 50, 30 in 25 let. Že Klemens VI. je praznoval leta 1350

so katoliški možje! Če da katera trmasta g'ava ni voljna slepo ubogati, tedaj zapreti skrbni pastir: „Kdor je proti meni, ta je proti sveti veri; kdor pa je proti sveti veri, on je proti Bogu, tisti pride v pekel!“ — Take grožnje so vsakikrat pomagale. Ni čuda, kdo bi se le zavoljo same neumne volitve moral pustiti celo večnost orazi v peklenškem ognju? Tega pa že ne! Bolj pametno je, raje lepo ubogati in potem čakati na velikansko platičilo, katero so „gospod“ obljalili pokornim vernikom.

No, letošnje leto pa Bog ni poplačal Katarinčanom slepe ubogljosti, ampak poslal je celo nad nje hudo šibo v podobi velike suše. Nad njihovimi hribi in gorami razpenjalo se je že več tednov modro nebo, solnce je pripekalo, kakor da je naprošeno in le malokedaj se je prikazal tanek oblaček, ki pa je zopst hitro izginil. Zato je začela zemlja pokati, poprej zeleni travniki so postajali rujavkasti, setve, ki so spomladis lepo obetale, so jole prezgodaj zoreti, sadje na drejvin se ni moglo lepo razvijati, zelje na kapusu je nehalo rasti, in sploh je vročina pretila uničiti vse nasade.

Katarinčani so začeli zdihovati in pošiljati proseče pogleda tja gori, kjer stanuje stvarnik vsega sveta, gospodarji so pristavili po vsakem

drugo slavnostno leto, ki mu je prineelo 22 milijonov zlatih goldinarjev. Več kot 1 milijon vernikov je prišlo takrat v Rim in se je tako po cerkvah drena, da je bilo več oseb zadušenih. Dva duhovnika sta imela dovolj opraviti, da sta z grabljami darovani denar iz oltarjev grabila.

Pod cesarico Marijo Terezijo je romalo v Rim tekom 40 let skupno 221 milijonov goldinarjev in to le iz Avstrije. In koliko denarja romo še danes v Lourdes ali Maria Zell itd. .

Kdor pri vsemu temu še ne veruje, da se poteguje duhovština za denar, ta je slep. Zato se tudi duhovniki ničesar tako ne bojijo nego izobrazba. Ali pomagalo jim ne bode, tudi v počožni Avstriji ne, ako bodejo naprednjaki skupaj držali, ne samo v besedah, temveč tudi v dejanjih!

Politični pregled.

Državni zbor se zopet ne bode zaključil. La zasedanje se bode pretrgallo. Razlika tiči v tem, da dobijo poslanici valed tega tudi v počitnicah svoje dijetje naprej. Možakarji, ki se toliko za ljudstvo trudijo, da so že kar plešasti, bodejo torej po zabavah hiteli, v kopališčih počivali in zato še plačo vlekli. Ta „špas“ nas košta vsak dan čez 10 tisoč kron. .

Konec vremenske kanone. Listi poročajo, da je vojno ministerstvo vinogradnikom odtegnilo dovoljenje za cenejšo dobavo smodnika za vremenske kanone. Minister pravi, da se ti vremenski kanoni niso obnesli. Tudi razni znanstveniki pravijo to. Prvič se je uporabilo vremenske kanone leta 1895 v Slovenski Bistrici. Na Nižje Avstrijskem se je vremensko streljanje že davno ustavilo.

Glede pomanjkanja krme so se vršila 7. t. m. v poljedelskem ministeriju posvetovanja. Govorilo se je zlasti o srednji in spodnji Štajerski,

obedu navadni molitvi še po eden ocenaš za dež, po večerih si slišal moliti rožne vence za mokro vreme, toda modro nebo se ni nehalo smehljati in solnce ne pripekati.

Kaj pa zdaj? Kaj neki družega, kakor prosti gospodi župnika, naj preskrbi prepotrebe! dež! In res sta se zdramila oče župan in dedek cekmeštar ter hodila dva dni po fari od hiše do hiše in nabirala denar. Ko sta že nabrala precej lep kupček, sta se v soboto zvečer podala z njim v farovž k vsemogučnemu gospodu. Seveda so ju malo pisano pogledali, ker nista prišla predpoldne, a ko so zapazili, da držijo dedek cekmeštar v robcu nekaj zavitega, so ju milostno pustili v sobo in prijazno vprašali, česa želite.

Očka župan so malo pokašljali in začeli ponizno praviti: „Vejo, prečastiti gospod, suša nam hoče letos vse pobrati: travniki so že rujavvi, zelje ne raste, žito prehitro zori, korenja ne bo in vse, vse se bo posušilo. Zato sva z dedkom cekmoščrom nabrala nekaj malega in prišla prosit, da bi prečastiti gospod hitro na pravili procesijo in nam izprosili deža!“

Ko so očka župan govorili in prosili, odvezali so dedek cekmeštar rob. in vspali na mizo 55 kron. Tedaj se je naenkrat zabliskalo,

o Koroški itd., torej o pokrajinh, kjer je grozovita suša vse uničila. Nemška kmetska poslanca dr. Waldner in Zuleger sta razjasnila položaj in mogoča sredstva za pomoč. Poslancem se je dozvolil, da hoče vlada v tem oziru res pomagati. Znati se hoče tarife za živinska in krmilna sredstva itd. Tudi o prepovedi izvoza krme se je govorilo. Da bi le kmalu pomagali, kajti kmet je ob robu obupanja!

Politični morilec Siczynski, ki je svoj čas gališkega grofa Potockega ustrelil, je bil pred lvoškimi porotniki na smrt obsojen. Sodnija je sklenila, da ga bode priporočala cesarjevi milosti in je tedaj gotovo, da bode pomiločen. Tudi vdova ustreljenega namestnika je za pomilovanje prosila. S tem je ta krvavi dogodek doigran. Ali bodejo zdaj galiske razmere boljše? Ne verujemo!

Zarota proti ruskemu carju? Listi poročajo iz Somovice, da je prišla policija tam večji zaroček na sled. Več kot 100 oseb, možnih in žensk, so zaprli. Kolodvor so zasedli kozaki in orožniki. Promet na meji je zelo težaven.

„Škoda, da ne vedo živali ničesar o samomoru! Ako bi se zamogli vsi mučeni in trpinčeni konji zami usmrtili, imeli bi njih posestniki toliko škode, da bi postali že iz sebičnosti dobri z njimi, ravno tako kakor so bili preje iz sebičnosti nečloveški in surovci z živino“...

Peter Rosegger.

Dopisi.

St. Janž dr. p. Slišimo, da misli znani Pišek iz mariborskega okraja priti sem zgago delat. Šentjanževčani! Ako Pišek kaki shod priredi, le vsi na shod. Bomo mu že povedali, kaj mu gre. Če je tako kunšten, naj prej v svojem lastnem volilnem okraju vse kmete srečne naredi, potem še naj gre v druge kraje šnofat. Če pa tega ne zna, naj le ostane doma, ker z zapeljivimi besedami še se nobenemu kmetu ni pomagalo.

St. Peter na Medvedovem selu. Hodil sem te dni skozi to prijazno vasio. Hotel sem kupiti nekaj razglednic te vasi. Vstopil sem v trgovino in naročil razglednice vasi. Toda kaj misliš, dragi čitatelj, kaj sem moral slišati? — Čuj in strmi!! — Razglednice vasi se pa dobe pri gospodu župniku. — Torej Gomilšek nima druge barantije dovolj, še mora z razglednicami varantati? Ali pa ima tudi dovoljenje za prodajo? — Mislim, da ne, ker je že izšel zakon, da neizučene moći se ne smejo mešati med trgovcem. Gomilšek nima trgovskega dovoljenja, torej naj miruje in naj pusti trgovcem živeti. Če se domači trgovci ne bodo potegovali za red, ki ga Gomilšek s prodajo razglednic razdira, potegovali se bomo drugi; saj vemo kje je okrajno glavarstvo. Torej Gomilšek skrb, da bode drugo v redu, prodajo razglednic pa izroči trgovcem.

Trgovski potnik.

toda žalibog ne na nebu, ampak v župnikovih očeh.

Prečastiti gospod so nekaj mrmlali, močno vlekli iz debele cigare in hodili po sobi semtretja. Parkrati so postali pri oknu, kjer je visela blizu meter dolga, ozka, politirana deščica, ki ima na sredi dolgo stekleno cev (glažovnat) z živim srebrom, spodaj majhno škatljico, a zgoraj natiskan in načrtan kot papirja, črez katerega moli svetel kazalec. (To je barometer ali vremenik, ki vreme za naprej kaže.)

Prosilca sta težko čakala na odgovor in nista mogla pogrustati, zakaj njihov dušni pastir tako zamišljeno stojijo, pred tisto čudno rečjo pri oknu in zakaj majajo z glavo.

G župnik potegnjeno še enkrat prav močno iz cigare, so obrnejo k možkarjem in govorijo tako-le: „Zelo me veseli, ljuba moja, da se v nekreči spomnite na Boga. Pa jaz mislim, da še ni tako hudo. Tudi ne smemo preveč tirjati od nebeskega očeta. Vidite, na spodnjem Stajerskem, kjer imajo veliko vinogradov, pa potrebujejo suho in vrčo vreme, drugači dobijo slabo, kislo vino. Zato mislim, da storimo prav, ako s procesijo še nekaj časa počakamo. Kadarkad budem videl, da je zelo velika potreba, budem že na-

Sv. Križ nad Mariborom. Ljubi gospod učednik! Najprej Vas kot zagovornika kmetov prav lepo pozdravim, potem pa Vam naznam, da se pri nas kuha nekrščanska jeza nad našim krščanskim g. župnikom. Veste, pri sv. Križu smo že od starih časov sem obhajal prsaček sv. Petra in Pavla zelo slovesno. Na ta dan smo do zdaj zmajev imeli dve maši in popoldne še litanijske. Letos pa je naš gospodek odstavil prva apostola od visoke časti med navadne svetnike. Zjutraj na vas zgodaj je stisnil mašo in ker se je najbrž spomnil, da bode v kratkem šel na beratijo, pardon na biro, dodal je še litanijske. Potem pa celi dan nič službe božje, čeravno je po starej navadi prišlo k nam dosti ljudi iz sosednjih krajev. Ti ljudje so potem po oštarijah častili Božja in njegove apostole. Nek dober govornik, ki nam večkrat muhe odganja in še včasih komarja posregeče, jim je pod farovžem na trati napravil lepo pridigo, kakoršne bi v cerkvi ne bili lahko slišali. Popinal je življenje sv. Petra in ga potem primerjal s politiknjočimi duhovniki. Vidite, od tod je vsa jesa. Kaj jesa, tudi prepir je nastal. Nekateri pravijo, da so naš vsegamogočno gospodek zato degradirali našveča apostola, ki sta iz ljubezni do Jezusa celo svojo kri preila, da bi naše krčmarje, ki niso farovški kimavci, ampak pošteni in pravi moži, malo razdražil, a drugi zopet trdijo, da je župnik zato štrajkal, da bi se popoldne ne mogel greh delati. Jaz tudi tako mislim, saj poznam našega fajmoštora notri do dna želodca in vsem, da ni takšen, kakor tisti podivljani in stekli pop, kateri je pred enim letom v cerkvi na prižnici prekle pošteno kmetico, ki že veliko let mirno počiva v hladarem grobu, samo zavoljo tega, ker je rodila in lepo zredila vrlega moža, ki ima v glavi bistre možgane, a v arcu ljubezen do nas. E, ej, gospod učednik, ko bi pač vedeli, kaj zdaj pri nas govorijo od vere, od svetnikov in od farjev — jo mene ne od farjev, ampak od prečastitih gospodov! Ako mi daste za prihodnjic malo prostora, Vam to rad popisem. — Opomba učedniku: Poštem kmetom je naš list zmajev odprt.

Iz Črešnic. Dne 2. aprila očita Ogrizek v svojem časopisu „Slov. G. Dramljanom neznačajnost, ker po njegovi modri glavi iztiravajo vero iz javnega življenja?“ Ogrizek pač mora nekaj pisati, se čistiti in zavijati, naj si bo še toliko nemuno in Hudobno, namesto da je le čečkano kajti sramote on ja nima nobene! Dobi le župnik Ogrizek toliko vere in značajnosti v sebi čutil, kakor jo imajo Dramljenki učitelji in državni poslanci, bi se pač lepo in dobrojstojnje obnašal, ter toliko nepokoja ne delal. A po drugi strani pa on o potrežljivih Črešnčanih zopet toliko resnico zavija, da se vsakemu poštenemu človeku studi nad svojim bivšim dušnim pastirjem. Ogrizek se predržne bahu in dičiti, da je on kot učitelj v 9 letih pri občini v Črešnicah red dosegel. To je čezmejna druzost! S tem hoče trdit, da je njegov prednik, č. g. župnik Loiz Kos, ki je skoč 14 let vinograde in polje vzorno obdelaval, vse v naj-

znanil molitve za dež. Hvala za denar in lahko noč!“

Kmetička sta žlostna odšla. Rada bi bila imela procesijo, a spoznala sta tudi, da ljubi Bog ne more vsem ustreči.

Minulo je zopet nekaj dni. Nastala je prava pasja vročina in ljudje so že težko dihalo soperne zrake.

Katarinski župnik je hodil vsak dan potrikrat gledat tisto deščico pri oknu in kar je še na njej. In glej, živo srebro, ki je že osem tednov stalo visoko nad kazalcem, je začelo padati ter se ustavilo nizko pod njim. To značenje, da se bo vreme spremeni, zapisal v župnik hitro napisal dve pismi in ju po mežnarju poslal sosednjima župnikoma. Potem je šel v šolo in napovedal iz cele fare zbranim solarjem, da bode črez dva dni ob devetih predpoldne procesija za dež k Marijini cerkvi sosednje fare.

K procesiji je šlo, kar je le moglo od doma. Bil je to neizreceno vroč in separevan dan, da niti najstarejši ljudje niso pomnili enakega. Komaj so prilezli mnogoštevilni romari na hribček in težko so čakali konca službe božje. Koj ko je postavljal duhovnik moštranco v tabernakel,

lepešem redu imel, ter je faranom v toplem spominu ostal, po Ogrizekovi trditvi — nered zapustil!? Vsak človek, kdor se ni po Ogrizekovem poveli ravnal, bil je imenovan za goljufa, tako med drugim P. in A. Pregorov pa pravi: „Kar človek sam čini, to sluti o drugih“. Hotel je Ogrizek ves čas svojega, njemu popolnomaulanega in gluhega Jurija Petelinščeka, izstopivšega bogoslovca, za župana imeti in, ker se mu to ni posrečilo, bil je strahovito nevoljen. Petelinščku pa so le za pozkušno odborniki samo eno dobo župansko čast pripustili, po kateri je vrče hrepelen. Ogrizek pa se je bahal, da je vendar enkrat zmagal! Pa še v teh treh letih je Petelinšček s župnikom toliko nereda učinil, da Črešnčani, tega nikdar pozabili ne bodo, zato so tudi sklenili, Ogrizeka nikdar več v odbor voliti, kakor tudi ne odpravljenega bogoslovca Petelinščeka. In s kako pravico si Ogrizek potem še le podstopi trdit, da se on pri zadnji občinski volitvi na vas prošnja ni dal več v odbor izvoliti, dočim ja niti ujega niti njegova tovarša exteologa P. ničče ni več voliti hotel, niti Črešnčani, še manj pa Vezovičani. Zato je bil Ogrizek že celo pri boječih Črešnčanah tako zapuščen, da mu že tam ni bilo več za obstati, kjer ga je poprej vse kot Boga ubogalo in se ga balo. In dalej se ne stramuje razglasiti: „Dela li tako, komu je za posvetno oblast in komandiranje?“! — To je ostudo. Zakaj pa je potem zopet na svojem novem mestu v Dramljah vse žile toliko napenjal in še cerkev z agitacijo omažeževal, samo da bi le on in njegov v odbor bili izvoljeni? Ogrizek, ali še hočete dalej zavijati? Ogrizek, povejte vendar že enkrat, kako pa je sprodano zemljo za 210 kron Nemcu v Celji? Kupec je denar takoj položil, sedaj pa ne ve, pri čem da je, kaj je s kupčijo listino, ali ne daste glasu od sebe? Smreke, bukve, hrast so tudi šli z Vami! Za naše otroke ste leta 1902 v imenu krajnega Šolskega sveta, pa brez vašega imena na ministerstvo za bič v šolo prosili, a čez 10 mesecov ste že nasprotovali na vas može cele fare in se iz sosedne pripravevanji krščanskega nauka našutali, da smo učitelja „po nedolžnem tožili“, da nič ne uči, ampak samo otroke pretepa, ter ga tako ob službo in kruh spravili! Takšno obdolženje je grozorito, vnesbo-pijoče, človeka takoreč umoriti! To hudobijo ima sedaj celo fara na svoji vesti, najhujš pa je Vi zgrizeni Ogrizek, ki ste nas zapeljali ter se potem še bahati, koliko škode sta učitelju napravili! Poprej pa ste še vedno učitelja zdelovali, da zato nič ne uči, ker je premehk in otrok ne kaznuje kakor ste jih Vi. Zato ste vase pomagače silili, učitelja k biču priganjati, za kar ste tudi na Dunaj prosili! Ali si še morete strastnejšega farizejca domisliti? Vi župnik Ogrizek ste svoj čas pri nas pridigovali, da sv. pismo pravi: „Kdo drugemu iz hudobije službo, krah vzame, tisti ga je na pol umoril in je dolžen za njega skrbeti“. A Vi pa ste hoteli po vsej sili učitelja še ob to malo pokojnino spraviti, da bi ga na stare dne morali še mi rediti; tako daleč je segala vaša duhovska strast! Da

vsula se je množica v bližno krčmo, da bi si z mrljim pivom odgnala neznošno vročino.

Proti večeru tistega dne so se že pripodili črni oblački in zakrili modro nebo. Vihar je tulil, bliski so švigli, pa grom je treskal, da je zemlja trepetala. Ulila se je ploha, kateri je sledil rahel dež in napojil žejne rastline ter ohladil zrak.

Drugo nedeljo so se v krčmi pri Sv. Katarini gosti pogovarjali, kako skrbnega župnika ima katarinska fara in kako dobro je dež storil. Vse je glasno pritrjevalo, le krčmar Mihelka, ki je bil jezen, da niso prisle procesije sosednjih far k Sv. Katarini, kakor je bila poprej navada, je zaničljivo reklo: „Lej ga no! Ali res mislite, da bi ne bilo deža brez našega „gospoda“? Veste li, komu je procesija preskrbela dež? Največ ga je dobil krčmar na Marijini gori, ker je zelo veliko iztočil, precej lepo je namečilo mošnje fajmoštov, in nekaj kapljic je padlo tudi v suhe aržete mežnarjev“.

Nekateri poslušalci so neverno odkimali, drugi debelo gledali, jaz in kovač pa sva se smejala.

bi pa to tem lažje in gotoveje dosegli, razglasili ste najpoprej v časnikih, potem k sodniji v Konjice, da je učitelj „umobolen, zuoreli“, ter muog drug h in sebe za pričo ponudili, pa Vas je sodnja odklonila da bi može prosti in vestno izpovedati brez vašega uplivanja in strahu! Pa može boječi se krivice, niso hotli in ne mogli drugače kot čisto resnico izpovedat, kar je Vas zopet neizrečeno hudo speklo. Konečno ste še učitelja razupili, da je točo naredil in jo pri nas razstavljal Župnik Ogrizek, ali si Vi morete še nevarnejšega duhovnika izmislišti, zraven pa se še kot najljubnevnijšega prijatelja in svetnika hliniti; in takega človeka bi Črešničani še enkrat bili zamogli v odbor voliti? Resnično, Vam se meša od same domisljije do previsoke, premogočne duhovske moči in veljave.

Iz slovenjgrškega okraja. V našem okraju je skoraj vsak župnik ob enem tudi krčmar. V teh farških krčmah dogajajo se navadno najnearamnejše reči. Zbira se navadno nežni spol od Marijinih bratovščin in obče ljudje slabših značajov, med katerimi igra krčmar župnik glavno ulogu in špoga se ljubezen; seveda pod „krščanskim“ plaščem. Škandal je le, da sploh to dovoljuje politična oblast in podeljuje župnikom izvadeno rada gostilniške koncesije. Tudi bi moral kn. škofijstvo na znanje vzeti, da se župniki slovenjgrškega okraja skoraj brez izjemne bolj pečajo s krčmarskimi obrti kakor s svojo prevzetoščino službo. Ljudstvo zgubavlja namreč do takih božjih namestnikov vso zaupanje in ni čuda, če vera bolj in bolj peša. Škandal, da škofijstvo pripušča župnikom izvrševanje kramarskih obrti. Kakor se sliši, je oštir župnik Pečnik iz Podgorja, kateri že ima tako klerikalno beznico, katera mu prinaša baje precej dohodkov, pripovedal svojemu sobratu nadžupniku Lenartu v Smartnu, da naj tudi on otvorí gostilno. Ker je pa ta posebno vržen na denar, se je z vso vnero poprijet tega bratskega nasveta. In res se že vršile po c. kr. okr. glavarstvu komisije, po katerih se je nadžupnik posebno gostiljubnega skazal, da je povabil komisijo v župnišče. Pri rujni kapljici se je od gotove strani gostilniške koncesije baje tudi že zagotovila in nadžupniku se je par dni od veselja kar žaril obraz in njegov nos je kar spremenal že tako bakrene barve. Na to škandalozne razmere opozarjam c. kr. namestnijo in tudi knezoškofijstvo s pristavkom, ako se v tej zadevi ne napravi konec zlorabljanju gostilniških obrti, da bodoemo na najvišjem mestu odločneje govorili.

Drobolje. Kakor ne pričakujem bližala se je dan 9. t. m. huda nevihta, in ne sluteč na hude posledke, udarila je strela ravno ob 4. uri popoldne v pohištvo Janeza Gasparin p. d. Majar v Droboljah, in vnele pohištvo, škedenj in tudi zraven stojec konjski hlev. Ker je bilo vse včinoma z slamo krito, je vse do tal pogorelo, samo živilo so mogli z največo težavo rešiti. Požarna bramba bila je takoj na lici mesta, a mogla je samo sosedne hiše varovati, a tudi velika nevarnost je pretila za našo spodnjo vas ker je veter proti jugu pihal in goreče osmodrje na naše strehe veipal. Najzalostnejše pa je, da je moglo pri tem požaru tuši eno človeško bitje se preseliti tja v večnost. Namreč: Deklica 15 let starca sedela je v tistem trenutku na vežnem pragu in imela zraven sebe otroka kakih 2 let starega; in čudež, ko strela udari, otrok ostane zdrav in deklica se takoj zgrudi mrtva na tla. Prihajajoči državnik mogel je samo smrt konstatirati. Posestnik občuti precejšnjo škodo ker so mu vsi letošnji pridelki uničeni; z zavarovalnico se bo mogel vsaj kaj odpomoći.

Cirkovce. Kako strašno sovraži naš kaplan Melhijor Sorko vse, kar ne trobi v klerikalnem rogu, razvidno je iz tega ker ni pastil nekega fanta, dasiravno že mlati in kosi, k prvemu sv. okhajilu, ker služi ta fant pri posestniku A. G. kateri ne pleše tako, kakor ta dva naša gospoda sejavca prepriča in nemira godeta. Kaplan je namreč rekel temu fantu da G — — kratega ne bojo v nebesa spravile. To je krščanska ljubezen, kaj ne? V zadnji številki „Fihposa“ pišeta ta dva gospoda, kako so na predvečer C. rila in Metoda iz železnih možnarjev streljali. Ali je že kdo slišal, da bi se bilo še kedaj iz lesenih ali pa papirnatih možnarjev streljalo? Povedala pa nista, da je nujnji hlapec siloma vzel (brez da bil koga prosil) možnarje, kateri

pa slišijo oni „niederlagi“, na katero ta dva izlivata najbolj svoj strup. Kaj ne, za slovensko čast pa streljati iz nemških možnarjev, to pa more biti že veselo. Sorko, pamet, pamet! Najboljše je, da prej ko prej prosiš gospoda knezoškofa, da ti napravi drugo mesto, ter seboj vzameš tudi župnika, da bode pri nas enkrat mir. Se še vidimo!

Več faranov.

* * *
Prevalje na Koroškem. Dan 27. junija so se vrstile občinsko volitve. Črnuchi so napeli vse strune ter najeli so nekega Žagarja, Tomaža Ženovca in cerkvene ključarje Žažeta in Alekaria, da so letali od hiše do hiše in prosili volilce da bi oddali glasove črnuhovim kandidatom. Poleg teh imenovanih so pa najeli še enega črevljara, da jih je popravil kopite, kajti od samega letanja so kopite pogubili. Ti agitatorji so se resno prizadevali z lepim delom; obrekovali so poštenjake, ja može da jih more po dnevin z lučjo iskat, prav grdo; rekli so, tegi moža ne smoemo voliti, ta je napravil pasjo štibro, drugi nakladajo dasek, tretji je brezverec in t. d.; mi pa hočemo pasjo štibro proč; davki misil je morda ta modrijan Luka, se morejo še precej znižat; imamo jih preveč, namreč 10%! Mi bomo napravili da bo prav, prosim volite mene, je rekel Luka. Seveda so kmeti obljudili vse to storite, kar je zahteval Luka. Ta Luka, piše se menda Žagar, se je že dolga časa bahal po gostilnah kot prihodni župan. Seveda bila je stvar gotovo izrečena od enega kaplana (menda se šriblejo Janez Sekol) pri nekem zborovanju delavskega društva v Prevaljah; ta brihtni kaplan Sekol je predstavil pred kakimi 10. meseci Luka Žagarja kot našega prihodnega župana. Nastal je na enkrat po celi občini hrup, in ko so videli Žagarja, vsi se je odkrivalo od samega spota, in kopite Žagarja so škripale od samega veselja. Prišel je dan volitve, in kakor piše list „Mir“, ta dan sobota je bila za nas najnes ečnejša, ker kmeti niso mogli priti k volitvi, sušiti morajo doma krmo. Meni se zdi da dopoldan kmet pred 11. uro nič ne more krme sušiti. Kriva ni bila sobota, ampak krija vašega poraza sta bila vaša knunštva kandidata Luka Žagar in Pernjak p. d. Tomaž Volilčev III razreda je bilo lepo število; ko so vidijo gospod župnik in oba kaplana to lepo število kmetov, smeiali so se, ter misili so „zmaga je naša“. Kaj pa se je zgodilo? Kmeti so obrnili črnuhoščerbit in prodadli so v ter volili so z naprednimi in so ostali klerikalci v veliki manjšini. Glava se je obesila kaplani Janežu Sekolu. A misil je: V drugem razredu moramo na vsak način predpreti! Prišla je ura volitve popoldne drugega razreda, kaj se je pa tu zgodilo? Pošteni kmeti so tudi v drugem razredu bili trdni, in so volili na predno. Zgubili so zopet črnuhi drugi razred popolnoma. Strašansko prestrašil se je kaplan Sekol, ko je slišal da tudi drugi razred je zgabljjen, in je vprašal, kako je to mogoče. No, no, zdaj pa vem, v kaki časti sem pri ljudeh... Popihali sta jo gospod župnik in kaplan Ulibing domu, sramota jima je nša v želodec. „Ja nix zu mochn“. Ob 3. popoldan so se zbrali volilci I. razreda. Gospod župnik Anton Kesnar in kaplan Ulibing nista prišla volit v prvi razred. Samo kaplan Sekol je ostal na volišču, ter misil je, njegov oddani glas bo rešil Izrael. Tudi ta razred je bil popolnoma zgubljen za klerikalce. Takšni poraz kar Prevalje stojiji, še naši klerikalci niso doživelni. Pokazali smo jim, da se ne puščimo od kaplanov komandirat. List „Mir“ piše, ker je v II. razredu gozdar Gafgo izvoljen, kaj je on dobrega storil za občino, češ gospod župnik Kesnar so že tako veliko doberga storil in jih pa vržajo vun. Odgovorimo pa čisto labko: Kaj pa je vaš nesrečni Luka Žagar storil? Ali ne veste kaj je Luka, ali se niso gospod župnik tudi potegovali za tega nam dobro znanega Lukana? Žal je nam da smo morali župnika vun vreči, ali gospod župnik, vi niste imeli toliko energije, da bi bili to nesramno postopanje teh dveh kaplanov ustavili. Zatorej se vam čisto prav zgodi: Kdor družemu jamo kopije, pade sam v njo, pravi stari prigovor. Tudi neka „frajfa“ se vtika s svojem dolgim jezikom v občinske volitve; napadis je pridnego klobučarja Jansekoviča in mu očitala, kaj bo zdaj dobil od Nemcov. Ta delavnici mož je bil tih, ni dal odgovora nobenega. Ko bi mož

imel vročo kri, napravil bi kaj družega. Ali prav je imel, da je ostal mirni mož! Živeli na predni volilci!

* * *
Harburg na Bavarskem. Pozdrav na vse napredne prijatelje „Stajerca“! Ker nas je tukaj precejšnjo število Slovencev, ne zamerite če Vam tudi mi o naših razmerah tukaj v Nemčiji nekaj poročamo. V tukajšnjem kamenolomu gospoda Märkerja je bilo zdaj v navadi, da so skoraj vsi minerji bili tako plačani, kakor tisti kteri nakladajo kamenje in šoder v vagone. Ker pa je delo za minerje veliko težavnješ in nevarnejšje, ker morajo po golih skalah po vrveh plezati in kamenje lomiti, za to so vsi minerji dne 6. julija štrajk napravili. En Čeh in en Italjan sta začela precej ostro govoriti z gospodom direktorjem; zato so telefonirali po žandarme v mesto in kmalu je prišel en žandarm, da bi ne bilo škandalov; pa ni bilo sile. Gospod direktor, ktemu gre vsa čast, je v svoji bistroumnosti hitro napravil red, nekaj ljudi se je odpustilo, nekaj jih je šlo samih in tem drugim se je zvišala plača za nekaj pfenigov na uro in stvar je bila pri kraju. Prihodnjič bom pisal kaj več od cementa, kako nam tam gre v pači, kjer se cement že.

Seattle Wash. Amerika. Cenjeni urednik! Prosim Vas, dovolite mi nekoliko prostora v Vašem cenjenem listu „Stajerc“. Znano Vam je, da sem meseca marca Vam pisal, da mi za nedoločen čas ostavite list, ker takrat nisem vedel kam se bom obrnil, ker so razmere tukaj v Ameriki vsaki dan slabše postajale. Po kratkem premišljevanju jo uderem pa naravnosti v blaženo Avstrijo, s trdnim voljo, se nikdar več v Ameriko vrniti. Ali oj čuda, znate li cenjeni urednik, kako dolgo sem bival v svoji domovini? Cele tri dni (berite tri dnevi) in še do svojega zaželenega cilja nisem prišel v Gornji grad, kjer je moja zibeljska tekla. Kaj pak, nastanil sem se v sredini „Slavije majke“ v beli Ljubljani, ker je pomešana s Hrvati, Srbi in cigani. Ne oporekam k temu, kak narod je v tem ali onem mestu naseljen, ali sveta jeza človeka obide, ko aliči in vidi toliko bujkanja proti našim rodnim bratom Nemcem. Ja ali ni Nemec ravno tako človek kot drugi narod? Ljubljanski bahači pojdeši s svojim jezikom kruha po svetu iskat, boste videli, kako dolgo boste shajali! Nisem še tako veliko sveta poskusil, ali za mojo mladost je veliko; prepotoval sem celo Ameriko do „Atlantic ocean“ pa do „Pacific ocean“ polovico Meksike in do Avstralijanskega obrežja, pa poloco Evrope in povsodi sem si še z nemškim jezikom kruh služil, posebno v San Francisku v Kaliforniji je veliko nemške industrije. Vsacega rojaka pa svarim v domovino hoditi, kateri nima posebno trdno voljo tam ostati, posebno taki, kateri nimajo nobenega podjetja tam. Se podjetniki se vračajo nazaj. Skoda denar trošiti, in ga nikdar sitim kapitalistom v žrelo metati. Žleznične in parobrodne družbe delajo sedaj velike dobičke, vse na račun delavca. Vzemimo na primer, tukaj ko sem jaz bival, in kjer sedaj zopet bivam, stane vožnja okroglo 1.200 kron, potem pa kaj se še posebej potrosi, je pa hitro dve tisoč kron, za ta denar se tukaj lahko in mirno brez dela živi eno leto, pa naj še bo tukaj tako slabo je še vedno boljše, kakor v stari domovini kadar so najboljši časi, da eden tukaj biva le dobrih par let, da se ameriških šeg, razmer navadi, potem če v Avstrijo pride, se nikdar več ne more Avstrijskih razmer navaditi. Zavoljo tega jih tako malo tam ostane. Rojake v stari domovini, kateri še niso bili v Ameriki, svarim sedaj v Ameriko hoditi, ker še finančna kriza ni končana; kadar se pa razmere zboljšajo, bom pa Vam blagohotno v „Stajercu“ naznani. Za sedaj pa Vam klicem: Učite se nemškega jezika! Ljubi „Stajerc“, Ti jih pa podpiraj v učenju, saj je to tvoja sveta naloga in dolžnost! Srečne pozdrave Vam pošiljam iz daljne tujine, „Stajercu“ pa želim največ uspeha.

A. Werstnik.

Škodljive razvade.

Naše ljudstvo ima nekaj tako grdih, ljudstvu samemu škodljivih razvad, da jih je treba v par besedah ožigositi.

Stajersko vino glede svoje kakovosti go-

tovo lahko z vsakim drugim vinom konkurira. To je zaklad zeleno naše domovine. Dobro, ne-pokvarjeno pristno vino iz štajerskih goric se sme postaviti kot fant na štelungi... In vendar opazujemo, da marsikateri naši sosedov raje madžaronsko, nižje-avstrijsko ali tiolsko vino pijejo. Poglejmo le Koroško. Tam ne bodeš v krčni štajerskega vina videl. Kakšnega rujavega tirolce dobis, podobnega čepljevi vodi po barvi in okusu. Štajersko vino ima močan okus pristnosti, zdrav okus, — ali koroški jezik se je menda že privadil tiolske mešanice. Skrajni čas je, da naši planinski sosedji vržejo to razvado proč. Posegajte po štajerski kapljic!

Ali tudi Štajerci sami niso brez razvad. Žalostno je, da se sredi v vinorodnih krčmah dostikrat ne dobi poštenega vina. Za ceno se pametnemu človeku ne gre, kajti to je pač vse eno, je-li plačam 24 ali samo 20 krajcarjev za pol litra. Glavno je, da je vino dobro. Tega primanjkuje v mnogih spodnj-štajerskih krčmah. Mi pa pravimo: Krčmar v vinorodnem kraju, ki nima ponosa, da bi točil dobro vino, je javni škodljivec.

On škoduje sebi, kajti kdor vino pozna, bode le enkrat k njemu prišel. On škoduje pa tudi sosednim vinogradom in dobremu imenu svoje cele pokrajine. Ali nis sramota, da se toči po gotovih gostilnah v Halozah, Slov. Goricah, v ljutomerskem okraju itd. slabo, pokvarjeno vino? Žalostno, ako vinogradnik na svoj lastni pridelek ni ponosen! Priznamo, da je marsikaj tudi na slabem ravnanju z vino in ležeče. Ali zdaj stojijo novi nasadi že toliko časa, da bi moral kmet že prav ravnati. Svede, ozirati se pri temu ne sme na stare razvade...

Pa še nekaj naj pri temu omenimo. Opazovali smo že dostikrat kmete, ki so prišli v mesto vino prodajati. Barantali so, hvalili svoje blago in pili pri temu — pivo! Tu se pač že vse neha! Sam je vinski izdelovalec, sam živi od vinskega pridelka, ali s svojimi groši podpira raje pivovarne. Tuje pa naj pije vino! To so grde, škodljive razvade...

Slične napake je opaziti tudi pri drugih pridelkih kmetijstva. Vzemimo mleko. Mi go-to nismo takoj zlobni ali neumni, da bi rekli: mleko je predrago. Ako zamoremo plačati za liter kuhane vode, imenovane „pivo“, 48 vinarjev, potem moramo tudi zadovoljni biti, da košta liter veliko bolj redilnega mleka 16 ali 18 vinarjev. Kmet ne zaslubi danes pri mleku niti soli! Ali — ceno naj zviša, kolikor mu to veste pripušča, pač pa naj daje tudi le pristno, čedno in zdrovo mleko. Grda, škodljiva razvada je, ako daje kmet po nizki ceni slabo, pokvarjeno vodenno mleko v umazani posodi...

In tako bi se dalo še mnogo škodljivih razvad naštet. Kmetje Bodite bolj ponosni na svoje pridelke in godilo se vam bode bolje!

Novice.

Suša! List „Südöster. Korrespondenz“ piše: — Grozna slika, naši travniki, naše paše in polja! Letos tako grozna suša grozi nam s slabostenjino in mi vidimo kmeta brez upanja. Uničenju zdravega vinogradniškega stanu po katastrofah vsled peronospere je sledila toča za točo v novih, s toliko troškov urejenih nasadih. Leto za letom toča! Čulo se je že mnenje: kdor se hoče gospodarsko uničiti, ta naj si kupi vinograd. Letošnja pomlad pa je krasno kazala; po 40, 50, 60 grozdov na eni trti so šteli kmetje in zopet se je vdramilo upanje, kajti pričakovalo se je krasno vinski trgatve. No, pa ne bode tako krasna, — kajti suša, najbolj občutljiva in skoraj neverjetna suša že kaže svoje posledice. Jagode odpadajo, so nezmožne za razvitek, primanjkuje — dežja. Ali ne samo v vinogradih primanjkuje dežja. Še grozovitejše deluje suša na naših travnikih, pašah in poljah. Travniki so podobni najbolj plodovitim hrakovskim pokrajinam, kjer zamorejo k večjem koze in ovce iz trdih tal par travic potegniti. Dela na polju so izključena. Zitje izgleda žalostno in tudi kapljice zadnjih nevih niso zmagle doči pomagati. Valedi tega grozovito zvišanje cen krme, ki košta danes že 14 K. Prialjen proda kmet svojo živino, da ne pogine z njo vred vsled lakote. Kako brezmejno so živinske

cene padle, kažejo sledeče številke. Na zadnjih živinskih sejmih v Ptaju se je prodalo:

bike . . .	za 40—50 K pri 100 kg
vole . . .	40—48 " "
krave . . .	30—40 " "
mlado živino .	38—44 " "
teletazaklati .	18—44 " "
svinje . . .	70—80 " "

Tisočero glav živine pa ne najde kupca! Dokaz grozneg znižanja živinskih cenc tici v tem, da so v Ptaju n. p. cene mesa na K 1—, 80 vin. ali celo 70 vin. padli. Ta katastrofalni gospodarski polom mora imeti posledice, ki bo dejno usodepolnega pomena za vso spodnje-štajersko kmetijstvo. Kako kolosalno bodoje narase cene živine in mesa v spomladi!... Napredni okrajni odbor je valedi tega napravil korake, da z vso eneržijo grozno bedo olajša. Odbor opozarja zunanje živino-tržice, da porabijo ugodno priliko in obiščejo ptujske živinske sejme, kateri se vršijo vsako 1. in 3. sredo v mesecu. Tako se ne bode cene do blaznosti znižavalo in ne koristilo le posameznim mesarjem. Okrajni odbor pa sklicuje tudi za nedeljo, 19. julija 1908 dopoldne v Ptuj veliki kmetski zbor, da se pomenimo o vseh sredstvih, ki zamorejo državo k potrebnim pomočim prisiliti. Ako se sedaj na severu države kaj malega zgodi, ima država odpoto žepa. Ponižne pianinske dežele pa pusti od lakote poginiti. Tega preziranja ne moremo več trpeti! Vsi na krov!

Pivo se je podražilo, — ta vest razburja zadnje dni vse planinske dežele. Samoučnevno niso podraženja pive gostilničarji krivi. Kriva je le avstrijska vladna lenoba, ki pusti velike kapitaliste v kartelih cene komandirati! Zvišanje cen pive se ne da iz nobenega stališča o dobrovratu. Dokaz temu so sledeča dejstva: Pivovarne (Bäuerseien) delajo danes z manjšimi režijami kot pred 20. leti. Poleg tega porabijo svoje postranske proekte danes veliko bolje nego preje. Pred 20. leti jemale so pivovarne izključno strokovno izvezbane uslužence, ki so jih morale seveda tudi primerno visoko plačati. Takšni „burš“ (Brauburche) je zasluzil do 40 100 goldinarjev na mesec. In v vedijskih pivovarnah je bilo takrat 30—50 takih „buršev“ nastavljenih. Danes imajo pivovarnerji le par takih oseb, vse drugi pa so hlapci in neucheni delavci, ki največ 35 gold. zasluzijo. Nadalje je danes cela vrata mašin, s katerimi si zmanjšajo pivovarnar svoje troške. In potem še hmelj. Svoj čas je koštal hmelj 300—400 K za met. cent. Danes dobis najboljši hmelj iz Saaza za 240—300 K. Štajerski hmelj košta danes le 70—120 K. Tudi ječmenova cena danes ni višja. Državni davek pa je ostal vedno isti. Nadalje se je pivovarjem cene vožnje znižalo. Za odpadke dobivajo letos lepe denarje. Tako stoji stvar! Zakaj pa so na Češkem tako nizke cene piva? Dobro okusno pivo dobis tam za 24 in 28 vin. pri litru. Najboljše pilzensko pivo košta v gostilni 40 vin. liter. Zakaj torej se zviša cena le v planinskih deželah? Na to pač nikdo ne bode mogel odgovora dati. Le — ljudstvo daje odgovor s tem, da štrajka, da ne pije več pive. In posledice so občutne. Videti hočemo, kdo bode odnehal.

Tožariti so nas pričeli različni gospodje. Imeli smo doslej dolga časa mir, ali zdaj nas je kar štiri, reči in piši štiri gospodov tožilo. In sicer so to: 1. Visoki gospod dr. Kronvogel iz Sv. Lenarta v slov. gor. 2. Jurij Belšek. 3. Fajmošter in knez haložanski Vogrin iz sv. Barbare v Halozah. 4. Kokolj iz sv. Barbare... Štiri tožborej. Ali edino dr. Kronvogel ima poguma, da gre pravo pot. On naš namreč toži tako, da nam bode mogoče svoja dokazila porotnikom predložiti. To je svekakor pošteno! Ali ostali trije tožitelji se bojijo naših dokazov resnice in zato nas tožijo edino za posamezne besede, za katere ni tako dokazovanje dovoljeno. To pač ni pošteno! Ako se čutijo možakarji po nedolžnem napadeni, ako menijo, da ni res, kar je „Stajerc“ o njih pisal, — potem naj tožijo celotni članek, ne pa samo eno besedo! Tako je! Ali tudi to jezuvitako zavijanje jim ne bode pomagalo. Pravica bo le zmagal, pa čeprav se skuša solnce s kutsami zagniti...

Hišno preiskavo smo te dni doživel... Gospod dr. Kronvogel nas namreč tožari, ker menda nima ničesar drugega opraviti. Mož je

razzaljen, ker smo njegovo zakulisno delovanje malo natančneje popisali in štajerski javnosti odkrili. Mož nas toži, — dobro: to je njegova pravica. Ali kje je dobil gospod dr. Kronvogel pravico, da sam sebe v vsej javnosti na bresčni način — osmeši? Dr. Kronvogel si namreč domisljuje, da je naš dopisnik tam v sv. Lenartu. In zato je dr. Kronvogel zahteval našem uredništvu hišno preiskavo, da bi našel dotedični rokopis in vedel, kdo je „Stajerc“ dopisnik... Hahaha! Pred 10 leti se je vzel na te limanice še kakšni uredniški bebec; danes to ne gre, velečislani gospod dr. Kronvogel. Ko bi bilo urednik tudi res dopis iz sv. Lenarta dobil, tega vendar pametni človek ne bode verjeli, da bode dopis hraniči tolike časa, da pride sodnijska komisija po njega. Torej zakaj se šalite, g. dr. Kronvogel? Zakaj? Vboga komisija je moral brakati v uredništvu po starih spisih, pismih, verzah, knjigah, pa vse zastonj! Nič niso naši, ker ravno ničesar niso bilo več! Mi imamo namreč — gospod dr. Kronvogel, Vi ste pametna glava in zato Vam to na uho zašepetamo, — mi imamo to navadico, da take manuskripte pravočaeno uničimo, raztrgamo in sežgemo! Capito? Za pomnite si to za bodočnost in pripelita se Vam ne bode več taka blamaža kakor tokrat...

Spodnje-Štajerskega.

Sladka Ančika... Čudno, ali na Pohorju si pripoveduje neko resnično povest, ki jo ramo svojim citateljem sporočiti. Nekaj mlajših kapelanov in fajmoštrov pripredilo je namreč pred kratkim procesijo na sv. Henrik na Pohorju. Najprve so šli seveda v cerkev in zavijali oči proti nebu kakor bele golobce. Potem pa so šli okrepčati i trupla in to v bližnjo prvaško krčmo. Pilo se je rujno vinca in končno so črni gospodje povabili primerno število ne ravno najgrših žena, naj jih spremijo v mežnarijo, kjer da bi se slavje nadaljevalo. Hmhm, res se je nadaljevalo. Pilo se je, stiskalo roke, oči so se bliskevale. Posebno neki kaplan, ki je sedel poleg gospa L., je bil skrivnostno sladko ginjen in je nagovarjal svojo sosedinjo vedno le z „sladka Ančika“. Potem se je pilo bratovščino in poljubovalo z žegnanimi ustmi... Vino je razgrevalo živce vedno bolj in veselo družbo ne moremo več popisavati, ker so se malo preveseli dogodki godili. Tako je skrila neka ženska klobuk nekega kaplana, to pa na neki skriveni kraj, kjer ga je moral kaplan sam iskati. Sladka Ančika je pozneje baje tudi še kaplana posetila... Hm, hm, Ali ni bilo preveč krščanske ljubezni? Možje na Pohorju skrijejo z zobmi in proklinajo tako počenjanje, ki je obenem najgršje pohujanje. In prav imajo možje! Ali — prihodnji palico za babe, pa če katera po strani po duhovniški grbi pada, tudi nič ne dene...

„Svoji k svojim“. Poročali smo svoj čas iz Brežic na Savi, da je bil aretiran trgovec Boetio. Mož je sicer italijanskega rodu, ali v Brežicah je postal hudo pristaš prvakov. Pod gesлом: „Svoji k svojim“ so se pravki tudi za tega italijanskega Slovenca potegovali. No, stvar je nekaj časa trajala. Boetio je prodajal veliki tvrdki Matheis jajca. Končno pa se je spri in je pričel sam jajca razpošiljati. Da bi lažje z Matheisom konkuriral, nagovoril in podplačal je poštne uslužence Ivanšeka, da mu je ta vsa Matheisova pisma kazal. Zaradi te sleparije je bil Ivanšek na mesec dni zapora obsojen. Italijanski Slovenec Boetio pa je bil obsojen na 20 dni zapora, odnosno 300 K globe. Svoji k svojim!

Iz sv. Lovrenca v sl. g. se nam poroča: Veselujmo se naprednjaki, kajti naša stranka raste! Znani pravski Koser in njegova žena sta pristopila k naši stranki. Nikdo v sv. Lovrencu ne prebira „Stajerc“ tako vestno, kakor ravno Koserjeva zakonska ter ljubi na župnik. Dobro tako, dobro! Bodejo pač pametni postali! Ljudje pa bodejo izprevideli, da „Stajerc“ brati ni greh. Ko bi bil to greh, potekli bi župnik in klerikalci hitro v pogubnost. Ali ker sami vedo, da ni greh, zato prebirajo „Stajerc“ z vso vnero in z velikim veseljem... Pa še eden ga rad prebira: to je občinski dedek Horvat. Župnik je Horvatu menda že odvezo dal za njegove grehe. Zdaj čita mož žalostno naš list, ki mu tako odkrito resnico govori. Ja, dedek Horvat, odstopi, drugače ne bode imel miru. Kajti naš „Stajerc“ ti še ni dal odveze...

Iz Grabšinskega brega na Ptuj-Gornoradenski okraji meji v slov. gor. se nam poroča dede: Kdor je ta neprijeten breg že enkrat shodil se je skoz mačno vožnjo težko obložega voza prepričal, da mora biti 3 do 4 pare inne vprežene, da se pride naprej in sicer na Gornji-Radgonski strani. Po zimi kadar je ta cesta v ledu se popolnoma ne more voziti. Na Ptajški strani še gre s težavo. Ako se ozir vzame lepo rodovitno Murško polje, iz katerega se pridelki večinoma na Ptuj čez Grabšinski breg prevažajo in se v tem bregu strašno živina trpiči in ubija, tak je sedajni okrajni zastop z načelništvo velezasluženega g. Orniga, kateri je že v tem kratkem času njegovega poslovanja veliko dobrega in koristnega za popravo cest, kanalov in mostov storil, kar more tudi najhujši sovražnik pripoznati — da je to zelo pametna deja, ako se ta breg v Grabšincih razkoplje osroma cesta prestavi. Vsled tega se je dne 9. julija t. l. vršil na licu mesta komisijon, obstoječ od zastopnikov Ptajškega in Gornoradgonskega kraja, katerega je zastopal velečastiti gosp. župnik Kunze, kateri je projektirano cestno prognoziralo in za najboljšo spoznal. Mi pozdravljamo iz srca to podjetje z veliko željo, da bi se to delo takoj začelo.

V konkurs prišel je trgovec John Dokler v Smarju pri Jelšah.

Rogaško Slatino občakalo je doslej v tem letu 1070 strank z 1540 osebami. Pač lepo število! — Graščak pl. Königsmayer je daroval za tamošnje šolske otroke in v dobrodelne namene sveto 300 kron. Dobrosrčnež je storil ta blaginja ob prilikih 50 letnice svojega poslovanja Rogaške Slatine.

V **Framu** dobijo s 16. t. poštno vožnjo k vikom. Poštni voz bode odhajal od Frama ob 6 uri 40 min. zvečer in prišel na kolodvor v Radče ob 7 uri 5 min. zvečer; od kolodvora odhajal bode ob 7 uri 45 min. in prišel v Fram zopet ob 8 uri 10 minut zvečer.

Utonil je pri Tremersfeldu živinski trgovec A. Sammer in sv. Jurja. Prišel je v vrtinec.

V **Savo** je šla neka mlada trboveljska deklica so našli pri postaji. Vzrok samomora so baje domaći prepri.

Samomer. V Celju se je zastupila 26 letna dečka Antonija Tomažin iz Rak. Beda jo je prigurala v obupanje. Revica je imela ljubavno razmerje z nekim človekom, ki jo je pa zapustil, ko je porodila.

Iz Koroškega.

Gleda koroških šol povodal je napredni poslanec Nagele orglarju Grafenauerju v državni zbornicu tudi marsikatero resnico. Rekel je: Ako bi koroški deželni zbor bil Slovencem sovražen in bi se hotel speti s pametno mislečim delom slov. prebivalstva, dal bi jim čisto slovenske šole. Ako se Slovencem odvzame nemški podak, potem se jim gospodarsko in kulturno škoduje. To so koroški slovenski kmetje že vedeli, predno je Andrej Einspieler z jezikovno gojno pričel. Kajti že takrat so posiljali tisočeri kmetje svoje sinove kot pastirje v nemške pokrajine, samo da bi si nemščine priučili. To uvidijo kmetje tudi danes in zato so s šolami zadovoljni. Nezadovoljni so šolami so le politikujoči duhovniki in paradvokatovi. V kmetskih vrstah so nasprotniki le zapriseženi strankarji, cekmoštri, mežnarji in orglar Grafenauer, ki pa pustijo svoje otroke previdno v nemščini izobraziti... Na ljudskih šolah vpeljejo kateheti večidel le slovenske katekizme. Znano je, da otroci slovenske katekizme le težko in nerado čitajo ter razumejo. Zato so tudi učni uspehi v verouku tako slabi. Ali duhovnikom je menda politika več nego verska vzgoja. Ako je duhovničini toliko za versko odgojo, zakaj ostane potem n. pr. katehet v Grafensteinu kar 3½ meseca od poduka proč? Zakaj zanemarja župnijski provizor Dragaznik v Abteiju na nezaslišani nadin poduk? Šola naj bode le zato, da se privleče otroke potom pravaške propagande k sebi in se jih zamore pozneje zlorabljati v klerikalne svrhe. In pri temu je gospodi vse eno, če je par procentov analfabetov več. Grafenauer prav nič ne žaluje, da ravno v njegovem okraju ljudje ne znajo čitati in pisati. Jaz bi želel, da bi se Grafenauer, na mestu da se vedno z jezikovno

gonojo gojno, bolje za gospodarsko dviganje njegovega revnega okraja brigal.

Smrtna nesreča. V taverskem tunnelu sta trčila dva motorna vlaka skupaj. Mašinist je bil mrtev, dva druga uslužbenca pa sta težko ranjena.

Strela udarila je 9. t. v posestvo Mahra v Beljaku. Hiša in gospodarsko poslopje sta popolnoma pogoreli. Tudi 14 letna hčerka posestnika je bila ubita. Njenega sestrosa pa je smrtno nevarno ranjena.

V Knapenbergu je divjala 9. t. toča in napravila veliko škodo.

Po svetu.

8 sinov-vojakov. Najmlajši sin posestnika gostilne „Böhmisches Mühle“ v Goldenhöhe na Češkem je bil te dni potren. To je osmi sin, katerega da gostilničar domovini za soldata.

300 hiš pogorelo je v ruski trdnjavi Dünaburg. V Nasavdu na Ogleškem pa je pogorelo 450 hiš.

Srečo ima kmet Gugemos v Niederau. Ko je prišel te dni enkrat zvečer ob 9. uri domu, povila mu je žena ravnokar dva krepka dečka. Pol ure pozneje je vrgla krava dva teleta, zutraj ob 4. uri pa kobila 2 žrebca. Torej je dobil kmet v eni noči trikrat dvojčke.

Iz Herstermarka na Nemškem nam poroča prijetelj: Pri kopanju novega kanala za barke med mestoma Herstermark in Hessler so našli pretečeni teden velikanski zob pradavne živali. Zob meri 3 metro in tehta 150 kil. Ne ve se še, od kakšne živali da je.

Izslejevanje v Argentini se mora strogo odsvetovati, ker navadni delavci tam niti toliko ne zasluzijo, kolikor rabijo za najpotrebačejša živilenska sredstva.

Velikanski požar, ki je divjal pretekle dni v petrolejskih jamah v Bojslavu na Gališkem, uničil je 3 petrolejske šalte. Skupno je pogorelo 1500 cisteren eurovega olja. Kakor znano, dobi se iz teh jam letno okroglo 200.000 cistern olja.

Cenjeni naročniki in prijatelji!

S to številko stopi naš priljubljeni list

„Štajerc“

v 3. četrletje VIII. svojega letnika. Da ne pride do kakšnega motenja v dopošiljanju, prosimo vse svoje cenjene naročnike, da poravnajo čimprej narečino.

Naročnina stanje: Za Avstrijo na leto 3 K, na pol leta 1.50 K. Za Ogrsko in Hrvatsko na leto K 4.50, na pol in četrt leta razmerno. Da je ta cena tako visoka, so krivi Košutovi vlečdajalci, ki se bojijo „Štajercvega“ biča. Za Nemčijo na leto 5 K. Za Ameriko 6 K. Za vse druge inozemske dežele se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine.

Naročnina,

katero naj blagovolijo naročniki čimprej popravni, je gotovo tako nizka, da je komaj papir plačan. Mi naprednjaki tudi ne iščemo nobička temveč nam je edini namen, da izvršimo potrebno delo v prid ljudstvu. To lahko rečemo, da ni noben slovensko pisani list tako ediločno borbo proti ljudskim zatiralcem peljal, kakor naš „Štajerc“.

„Štajerc“ se ne ozira ne na levo, ne na desno, temveč dela edino in izključno za ljudstvo.

„Štajerc“ biča brez usmiljenja vse, kar je ljudstvu povražnega in škodljivega.

„Štajerc“ hoče na gospodarskem polju zboljšanje žalostnih razmer kmeta, obrtnika in delavca. Na polju politike zahteva, da bi imeli delavni sloji isti vpliv kot gosposka. Na kulturnem polju pa zahteva „Štajerc“ čimveč izobrazbe za vso ljudstvo.

Te je naš namen! Kdo ima pogum, da bi očrnil, osmešil ali zasramoval ta namen? Mi

pravimo: Vero se ne sme omadeževati s politiko! Narodnost se ne sme zlorabljati v strankarske namene. Kmet, obrtnik in delavec pa so večni stebri človeške družbe in brez njih, proti njih volji se ne sme nicasar več zgoditi.

Zato pa ne sme manjkati „Štajerc“

v nobeni hiši.

Delajte, razširjajte vaš list, naročajte se, agitirajte za nove naročnike. Ako vsak naš odjemalcev pridobi le enega novega naročnika potem, pridemo do velikanskega števila naročnikov.

30.000.

Potem pa nam bode tudi lahko ustreči vsem zahtevam, ki jih stavljo naši odjemalci!

Na delo torej, naprednjaki!

Uredništvo in upravnštvo.

Gospodarske.

Kmetsko knjigovodstvo. Kmet mora računati Sedanji položaj, moderni gospodarski promet sili vskemu kmetovalu svinčnik v roko. Hoče li ali noče, sedaj mora premagati svojo nevoljo nad pisanim in vsem pisanim z vso močjo in se mora naučiti vendar enkrat uvidevati, da lahko v današnjem gospodarskem boju obstoji le tisti, ki si je vedno na jasnen, kako stoji, ki drži pridobljeno trdno v roki in ki pazi na to, da ne gre pri gospodarstvu brez brez njegove volje niti najmanjša rešitev v izgubo. Današnji kmet mora biti kakor trgovec in mora računati kakor trgovec. In kakor ima trgovec onega blaga največ v zalogi, ki mu daje največji dobiček, tako se mora gospodar držati tudi pred vsem onih panog kmetijstva, ki so mu najbolj koristne, ki mu vržejo največ denarja, one pa, pri katerih ima izgubo, mora opustiti. Gospodarske razmere so se v zadnjih petdesetih letih korenito spremene, način gospodarjenja pa je ostal na splošno isti; kakor so kmetovali pred, ded in oče tako kmetuje sin, vnuk in pravnik. Ali se naj potem čudimo, da nam marsikaj gre navskriž? Kmet je prezrl in spregleda še danes navadno, da je marsikaj, kar je bilo ob dedecovem času dobro, danes slabno in da je marsikatera panoga kmetijstva, ki je bila nekdaj zelo dobitčenosna in ki je vrgla mnogo denarja, danes brez vrednosti, da ne vrže nič in da ima kmet pri njej celo izgubo. Kmet ne računi in zato ne vidi, da mu izguba, ki jo je imel pri eni panogi kmetijstva, požre dobiček, ki ga je imel pri drugi. Ve in vidi samo, da mu kmetija nič ne nese in da ne pride naprej, nai se še toliko trudi in naj je še tako priden in varčen. Kmet tarna in jadkuje, muči se dalje in čaka, da bodo prišli boljši časi. Vzroka teh slabih razmer ne išč — on dela preveč z rokami in premalo z glavo. Ako bi vzel kmet svinčnik večkrat v roko, bi kmalu uvidel, da mu marsikatera panoga kmetijstva povzroča le delo in stroške in da mu ne vrže nikdar denarja; spoznal bi, da bi bilo zelo dobro, ko bi svoj starci način gospodarjenja tu in tam spremenil; našel bi, kako bi se naj te sprememb izvršili najbolj ceno in najbolj primerno in prepričal bi se, da samo toženje o slabih časih ne odpravi tega zla, ampak da se je treba oprjeti prenšljivenega dela in si tako zboljšati razmere. Kmet mora računiti s številkami, ki se pokažejo v njegovem gospodarstvu in teku enega leta. Že same trdne volje, napisati vse, kar se v gospodarstvu godi, bo pokazala kmetu marsikaj, o čemur se mu prej niti sanjalo ni. Spoznal bo, da je šel pred njegovimi očmi vinat za vinjarjem iz njegovega gospodarstva, da je izginila za njegovim hrbotom kronica za kronico. Kmalu bode uvidel, da se vinjar počasi družijo v krone in da nastane v teku let in teh krov kapital, ki bi v mnogih slučajih lahko tvoril zelo lepo doto za katero hčer, ki bi se možila. Kmet mora računiti in voditi knjige. Da bi se dala za to priložnost, je priredila c. kr. kmetijska družba s podporo visokega štajerskega deželnega odbora na deželni kmetijski šoli v Grottenhofu pri Gradišču poučen tečaj za kmetovo knjigovodstvo, ki se je vršil od 13. do 16. aprila t. l. Sledili mu bodo kmalu drugi. V teh tečajih se naj izobrazijo mladi kmetje in kmetski sinovi v rabi računskega knjig. Da se napravi kmetom knjigovodstvo kolikor mogoče lahko, se bodo v teh tečajih izobrazili posebni knjigovodstveni inštruktorji. Naloga teh inštruktorjev bo, da bodo v kraju, kjer stanujejo in v najbližji okolici opozarjali kmete na namen in korist knjigovodstva, jim svetovali in jih navajali, da se ga poprije in jim pomagali pri začetku knjigovodstva. Za trud in čas plača c. kr. kmetijska družba inštruktorje na primeren način. Da se lahko tudi ubožnejši udeležujejo teh tečajev, je na razpolago celo vrsta štipendij. Pričakujemo, da bode duhovništvo in učiteljstvo tudi na tem polju zastavilo svojo moč v korist kmetijstva in da se bode zelo mnogoštevilno udeleževalo teh tečajev.

S. Peter.

Reja kokoški za večji dobiček s pomočjo pastnih gnezd. Kakor v vseh panogah živinoreje, igra tudi pri kokošarstvu poddedovanje glavno ulogo. Samo od zdravih, krekih starišev, ki pa imajo tudi odlične koristonske lastnosti, je s poddedovanjem zadnjih na potomce pričakovati, da se koristi pri mladičih še zvišajo do gotove stopinje. Pri kokoših se mora v prvi vrsti gledati na nesenje jačej. Dočim znesajo kokoš naše navadne deželne pasme brez vsake izbire za rejo

letno povprečno 80 do 90 jajec, je pri kokošarstvu, kjer rabimo pastna gnezda mogoče, pri jednakih rejnih stroških označeno število jajec izdatno povišati, da, celo podvojiti; opazovalo se je celo čisto zanesljivo da so znesle kokoši na leto po 240 jajec. Če je torej mogoče, število jajec pri gotovi pasmi takoj zvišati, se da to le doseći na ta način, da izberemo kokoši, ki so že dobre nesice, in jim dodamo še petelinu, ki je iz ravno take reje. Edino zanesljivo sredstvo število jajec pri kokoši povišati je pastno gnezdo s pripadajočimi pomočki, kakor so numerirani nožni obročki in vestno zapisanje. Pa ne samo za povišanje števila jajec, za odstranjenje kokošij, ki slabo ali sploh nič ne nese je pastno gnezdo brezprimerno koristno, ampak na vsako stran reje, bodisi za meso, bodisi za lepoto ali popolnost zunanjne forme je reja s pastnimi gnezdi za vsakega smotrenega perutninjarja neobhodno potrebna; omogoči mu namreč izberi jajec od čisto gotovih, za njegov rejni cilj prikladnih kokošij tudi iz največjega števila, omogoči mu tudi kontrolo pododevanja in odstranjenje morebitih nerodovitnih živalij. Če pomislimo, da more biti reja domačih kokošij brez posebnega drugega cilja (meso, lepotu) le tedaj koristonsko, če znaša povprečno število jajec in sicer v kmetijstvu, kjer smatrajo perutninjarstvo bolj za postransko stvar nad 100 komadov na leto, ker so inače stroški za pič večji, ko dobicek in da pri navadni brezkrbni kurjerji 20% vseh kokoših le malo ali sploh nič ne nese, ki se jih krmi pogosto leta in leta popolnoma zastonjo, tedaj vidimo lahko, koliko denarja vržemo na ta način pri večjem številu kokošij kratkomalo v mlako. Razven tega pa se še prenese pri izvajanjem jajec takih malovrednih kokošij ta majhne koristonost tudi na potomce. Ker se pri mnogih gospodarskih kurjerjih ne more posvetiti toliko časa in pozornosti, kakor jo zahteva reja s pastnimi gnezdi, zato je zelo priročljivo, da se izvede ta kontrola vsaj v marcu, aprilu in maju, ko kokoši najbolj neso, in da se na podlagi dobrijih rezultatov odstranijo vse slabe nesice in se njihova jajca ne nasade. Vrste za pleme, ki so določene v dobovem jajec za valjenje naj bi se preskusile brezpogojno s pastnimi gnezdi; na vsak način se pa mora natancno izvesti taka kurjerja v smerni na večji dobicek na vseh rejnih stacijah in v skupnih rejnih zavodih, ki dajejo jajca za valjenje in plemenke manjšim gospodarsvom; na ta način se da tudi v večjem rejnem okraju koristonost kokoši, kar se jajec tiče, že v malo letih izdatno povečati.

A. Arbeiter.

Vinske tropine porabljajo za krmiljenje goveje živine, konj in perutnine. Na Francoskem jih umetno posušijo in zmeljejo; tako pripravljene imajo redilno moč kakor oves.

Deset zapovedi za umnega kmeta. Od izkušenega gospodara sestavljene zapovedi so priporočila vredne. Kdor jih bo izpolnil, bo kmalu izprevidel, da živilo najlaže obvarujemo bolezni z razumnim krmiljenjem in skrbnim opravljanjem. Zapovedi so sledete: 1. Krm vedenično redno, ob določenem času in določeno množino. 2. Napajaj žival redno in nikdar ne dajaj premzreli ali pregorke tekočine; ne napajaj razgretih živalij. 3. Živali ne smejo preveč trpeti pri delu, tudi jih ni treba pretirano poganjati. 4. Ne krm nikdar plesnjivo ali praso seno in slamo in gnilih pridelkov. 5. Pazi, da živali ne pridejo do strupenih ali škodljivih rastlin na pašnikih. 6. Brani živali predhudega solanca in mrzlega dežja, ne pusti jih ležati na mrlzih, mokrih tleh. 7. Kadar menjaš suho in svežo krmno spomladis in jeseni, storji to le polagoma. 8. Povsod naj bo največja snanost, ker to je predpogoj za zdravje živine. 9. Skrbi, da bo vedno svež in čist zrak v hlevih, a varuj živino pred prepihom. 10. Tvoji hlaci in dekle naj ti pomagajo z rokami, a nikdar se ne zanašaj na njih oti.

Pitanje pur. Živalim naj se pusti prostost. Izkušnja nas uči, da izgube v kurnikih zaprite pure tek in da se vsed tega posuši. Pure pitamo z dobrim ovsem ali pa z zdroljeno zmesjo iz koruze, ječmena in ovs. Zelo dobro je, če se daje živalim vsak dan zdroljene ogla, da laže prebavijo.

Svinjski hlev je jeden glavnih pogojev v svinjerji. V brlogih brez luči in zraku prešiči ne vspevajo in radi obolijo. Dokazano je, da povzročujejo slabe vspeve v reji prešičev največ neprimereni hlevi. Svinjski hlevi morajo biti zračni, svetli in snažni.

Kokošim treba vedno sveže vode. Naše gospodinje pozabijo kako pogostoma dati kokošim potrebljeno svežo vodo. Take kokoši pijijo potem v želi gnojnico in drugo nesnago, kar povzroči prav rado črevesne bolezni.

Soli za prašiče. Prašiči kaj radi lijejo sol. V tem oziru so prvi za ovcam. Posebno potrebna je sol prašičem, kadar jih pitamo ali kadar vživajo težko prebavno hrano. Živinska sol ni dobra za prašiče, pičo jo treba soliti s kuhinjsko soljo, ktere zadostuje 5 dkg na teden.

Sejanje v gnojaku. Par dni potem, ko smo sparjeni gnoj pokrili 30 cm na debelo z drobno vrtno (ali prejšno gnojakovico) prstjo, že lahko sejemo. Če bi zemlja ne bila enakomerna gorka, jo še premešamo. Sejemo redko, ne gosto, ker bi drugače dobili slabotne sadike, ki niso za rabo. Prav drobno seme pritisnemo le z deščico v prst, debelejše seme pa pokrijeмо nekoliko s prstjo. Dokler se ne prikaže zelenje, je dovolj, če imamo gnojak vsak dan kako uro odprt. Če pridejo sadike na dan, imamo gnojak ves dan odprt.

Gnojnice mora biti zavarovano poleti pred solnčnimi žarki; če se razvija v njem preveč toploste, izgubi amonjak ter z njim največ redilnih snovi. Najboljše je krog gnojnice nasaditi drevesa, ki dajejo senco, n. pr. kostanje in lipe.

Štev. 29.267
II. 4.079

Razglas.

Na štajerski deželnini pojedelski šoli v Grottenbachu pri Gradcu prične 42. šolsko leto s 15. septembrom 1908. Ta zavod ima namen, da daje sinovom štajerskih kmetov priložnost, da se tu na podlagi v ljudski šoli pridobljenega znanja nadalje izobrazijo, tako da so zmožni gospodariti samostojno in uspešno na kmetiških posluvih. Doba podučenega tečaja znaša dve oziroma tri zadodružjujoča predznanja tri leta.

Za sprejem potrebno je doprineni sledeča dokazila:
 1. O doseženem 16. življenskem letu (krstni list).
 2. O domovinskih pristojnosti (domovinski list).
 3. O popolnem zdravju in za kmetiško delo po merenemu telesnemu razvitku (zdravstveni list in sprva v cepljenih kožah).
 4. O predznanju (šolski spričevalo).
 5. O njih poštenju (hravnostni list).

Da se omogoči obisk deželnih pojedelskih šolev na zavodu manj posedujočih kmetov, obstoji na zavodu 25 prostih mest. Sinovi štajerskih kmetov, ki so hočajo pridobiti tako prosto mesto, naj oddajo svoje prošnje osebno na nekem delavniku najkasneje do 31. julija direktorju zavoda. Dodati imajo proračun poleg prej oznacenih spričeval in dokazil še občinsko uradno označbo njih premoženskih razmer (pod katero pa je ravno ubožni list razumeti). Obenem se naznamo na skupščino o znanju, ki so si ga pridobili na ljudski šoli.

S takim prostim mestom vezano je: brezplačni podatek in prost deželi primerna oskrba; za nakup po merenih knjig in drugih učnih sredstev imajo starši skrbce.

Plačajoči gojenci imajo plačati: za podutek 28 K. za stanovanje in kurjava 28 K.; za hrano 360 K. Prav tako svi sta plačati v polletnih, zadnja svota pa v četrletnih obrokih v naprej pri direkciji zavoda.

Naznameni plačajoči gojencev se sprejemajo do 1. septembra.

Gradec, 1. julija 1908.

Od štajerskega deželnega odbora.

Gradec

Jubilejski jesenski sejem 1098.

Jubilejska rokodelska razstava

19. septembra

do

4. oktobra.

Št. 854

Vsem obč. uradom ptujskega okraja.

Gospod občinski predstojnik za prosi, da prihodajo nedeljo javno iznani sledete:

Razglas.

Dne 20. julija t. l. ob 9. uri zjutraj se bodo biki piogavskoga plemena 1½ leta starci za polovico kupne cene prodali.

Kdor bo licitiral, mora 50 kron vaditi za ložiti, kateri zaresek se bo potem od zlicitirane svote odražnil.

Ostali znesek se mora do konca decembra 1909 plačati.

Dalec se naznani, da se bo prihodnjo jesen več čistoternih piogavskih plemenkih bikov po licitaciji oddalo.

Posestniki, kateri želijo bika plemeniti naj se v pisarni okrajnega zastopa takoj oglašajo.

Okrajni odbor v Ptui

dne 13. julija 1908.

Načelnik:

Ornig l. r.

504

Domača pijača

narejena z „Mostin“ da izvrstno pijačo in je najboljše nadomestilo za pristni zadni moč. „Mostin“ je sestavina naravnih substant in vseled tega neškodljiv ter vpliva na pijača na človeka oziroma in pospešuje prebavo. 300 l. te pijače narejene z „Mostin“ stane 9 K 60 vin. „Mostin“ se dobri pri Janezu Počeh, špecijska trgovina, Maribor, Koroška ulica 20. — Poštna razposiljatev vsak dan. — Stari se pred ponaredbami.

Načelnik:

Ornig l. r.

Vzdržanje zdravega želodca

temelji v glavnem v vzdržanju pospeševanju, in urejanju prehlaševanja ter odstranjenju nepristojnega zamenja (Stuhlverstopfung). Dobro, iz zdravilnih zelenjav pripravljeno, apetit in prehlaševanje pospešujejo sredstvo, ki odstrani znanje posledica nemernosti, napušča dijete, prehlajanje, zamaskanje, sestava preobilne kislino n. p. „Sobrennen“, napenjanje itd. in krčne bolezni odstrani in umanjja dr. Rosa balzam za želodce iz apoteke B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavitka nosijo po stavno deponirano varstveno margo.

Glavni depot: Apoteka

B. FRAGNER, c. kr. dvorni lekar zum schwarzen Adler PRAGA, Kleinseite 203 kot Nerudovska.

Poštna posiljatev vsak dan.

1 cela steklenica 2 K, 1/4 stekl. 1 K. Po pošti proti naprej posiljati K 150 se 1 mala steklenica, K 280 pa 1 veliko steklenico, K 470 2 veliki, K 8—4 velike, K 22—14 velikih steklenic franko vseh stacionov Avstro-Ogrske pošte. Depoti v apotekih avstrijskih.

Kosci pozor!

Te hočeš, da bi kosa dobro rezala in dolgo brita, teda si kupi naturni kamen z znakom „Mäher“ katerega dobis le pri Johann Oer St. Lorenzen ob Marburg. Po pošti 10 komadov 4 krone franko.

417

Same pravi je le

Thierry-balzam

zeleno in uno kot znakom. Najmanj se pošije 12/3 ali 6/1 ali patent potna družinska steklenica K 5—. Zaboj zaston.

Thierry centifolij-mazil

Najmanj se pošije 2 doze K 360. Zaboj zaston. Povodni priznana najboljša domaća sredstva proti bolečinam, pečenje v želodcu, reču, kastiju, hriposti, vnetju, ranami itd. — Naslov za narocbe in denar:

A. Thierry, apoteka k angloj-varuhu v Pregradu pri Rogatcu. Zaloge v največih apotekah.

297

V ptujskem mestnem soparnem kopališču

dobijo odsahmal kopele s hlaponom po sledilej: znižanih cenah. Vsak navaden dan ob uru popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 11 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.)

vedstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Potnikom v Ameriko

priporoča
generalna agentura
AMERIKANSKE

in White Star-Linije

zajhitrejo vožnjo prek Basel - Paris - Cherbourg - New-York, 2 odhoda v tednu, hrana že v Baselju prosta, velikanskim in varnimi parniki teh linij, prevoz od Cherbourg-New-York v resnici 5½ do 6 dni. Vsa potrebna in natančna pojasnila daje radovoljno in zaston:

Generalna Agentura

Im Obersteg & Co. 28 Aeschengraben Basel (Švica.)

292

Pridni spretni

usnjarski pomočnik,

ki se razume na vsa delavniška dela najde trajno službo v neki manjši usnjarski delavniči. Kje? pove upravnštvo „Stajerca“.

483

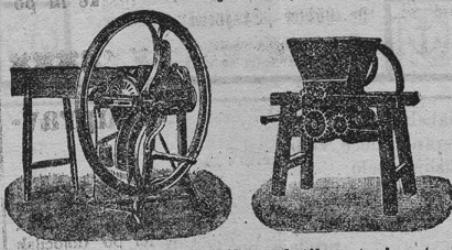
Prilična prodaja!

Prodam svoj **umetni milin**, zvezan z žago za zdale in kovačico, zelo krepka vodna moč na reki Lajbuski (Lavantfluss), 15 minut od železnice. Nadalje drugo posestvo na istem potoku, kjer je dobiti istotako krepka vodna moč. Nadalje gospodarsko posestvo, 3 minute od železnice, 50 oralov zemlje z stavbiščem za kolodvorsko restavracijo. Vse z fundus instructus, tudi vsako posestvo samo. Vpraša se pod Gt. Existenz, poste restante, Lavamünd, Korosko.

452

Fabrika kmetskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangl's nasled. v Gleisdorfu
(Štajersko)

priporoča najnovejše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krmne, šrot-milne, za rezanje repe, rebler, za koruzo, sesalnice za gnojnico, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handslepp- und Pferdeheuerchen) za mrvo obracati, stroj za košnjo trave in žitja, najnovejše gleisardske sadne milne v kamenitih valčkih zacinane, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differential Hebelpresswerk) patent „Duchscher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastonj in franko.

433

MLIN

4 pari kamenja in enim volčem na zmerni vodi. Milin, krovno poslopje in štala, vse zdano, vse dobro obdržano, 6 oralov zemlje blizu Maribora se po cevi hitro proda. Kje pove upravnštvo Stajerca.

444

Zahtevajte

zastonj, da se Vam pošije ilustrirani cenik z nad 1000 slikami. Slika 1/4 nat. velika.

Garancija več let
Vsako ne brezplačno blago s vzemne pri polni sveti nazaj.

Nr. 365 Srebrna damska remontoar kron 7.—

Nr. 322 Srebrna remontoar 7.— za gospode kron

Nr. 337 Srebrna anker 15 kamenjev gold. 5. dvojni mantelj kron 13.—

Nr. 341 Srebrna anker dvojni mantelj 15 kamenjev, po seben močna gold. 14—19

Anton Kiffmann
največji zalogur srebrnega in zlatnega blaga. Eksport v vse dežele.
Marburg. P. I. Stajersko.

35

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta 1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-narni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob de-

lanjih od 8—12 ure.

Občenje z avst. ogersko banko.

Garantirano pristno naturno vino

Namizno vino, rdeče	36 vin.
Namizno vino, belo	40 "
Bizeljski burgunder	52 "
priporoča za oddajo v sodovju od 56 litrov naprej	
Otto Kuster, Celje. Vinski ket v velikem hra-	
nitičuem poslopnj.	446

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New-York in v Filadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila daje

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel na Dunaji ali

Franc Dolenc, kone. agent v Ljubljani, Kolodvorske ulice štev. 41.

395

Zdaj kron
8.—

Za birmo!

Preje kron
20.—

Visoko moderna rement. Gloria
srebrna ura za gospode!

Ta imenito izdelana ura posebuje skrbno izkušeno, v kamenju idečo kolešje, 3 krasko gravirane pokrove in „Springdeckel“, ter prodamo to uro za K 8— s sekundnim kazalcem K 9—.

Pošije se po povzetju.

Avstrijska eksportna družba za ure
Dunaj—Westbahnhof 25.

Tisočero priznanj!

Ravnateljstvo.

Vozički otroke

v novi veliki trgovini

za
200

Johann Koss v Celju

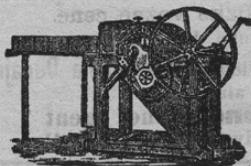
na kolodvorskem prostoru

se dobivajo že ed	K 13-	naprej
druge sorte po	14-	"
tretje "	16-	"
četrte "	18-	"
pete "	20-	"
in z fedrami po	24-	"

Za finejše sorte se naj zahteva poseben cenik.

Tovarna za poljedelske stroje

C.Prosch-a v Celovcu

priporoča izboljšane
vitále (Göpel)
mlatilnice

z najnovejšimi tečaji (lagerji), lahko tekoče. Dalje stroje za rezanico de-

lati, trijerje in mline za šrot.

Kupu se postavi vsak stroj na njegovo železnično postajo vozilne prosto. Prodaja se tudi na obroke, ceniki se pošljajo poštne prosto in zastoj.

Lastna zaloge v Mariboru v Vikinghov ulici.

Jos. Kasimir

nasproti W. Sirks Nfl.

178

■ ■ ■ V P T U J U ■ ■ ■

trgovina s špercerijo, materialom, barvnim blagom, priporoča karbolinej, galica, žveplo, gumi-trakovi, strešni lak, strešna papa, portland in roman-cement po najnižjih cenah in solidni posrežbi

Novost !!

Novost !!

„Podagrin“

izvrstna proti gihtu revmi, ozebi in potnimi nogami. Karbolinej za sadno dreve ſpricati in štrhati proti raku, krvni uši in drugemu mrčesju ter proti poškodovanju od zajev.

5000 goldinarjev plačila

= za osebe brez brade in za plešce =

Lase in brado se dobi zanesljivo v 8 dneh po rabii pravega „Mos Balsama“. Stari in mladi, gospodje in dame rabijo samo „Mos Balsam“ za pridobitev las, obry in brade, kajti dokazano je, da je ta „Mos Balsam“ edino sredstvo moderne znanosti, ki vpliva med 8-14 dnevi na lasne papile tako, da prično lasi takoj rasti. Garantiramo neškodljivost.

Ako to ni istina plačamo

— 5000 goldinarjev v gotovini —
vsakomur ki je rabil „Mos Balsam“ in ostal brez brade, plešast ali z redkimi lasi.

Op. Mi smo edina tvrdka, ki prevzame tako jamstvo. Zdravniški popisi in priporočila. Nujno svarimo pred ponaredbami!

Oziraje se na moje poskuse z vašim „Mos Balsamom“, vam lahko naznam, da sem s njim popolnoma zadowljen. Že po 8 dneh so se pojavit očitno lasi; ako ravno so bili lasi svitli in mehki, so bili vendar krepki. Po 2 tednih dobita je brada svojo naravno barvo in tedaj šele se je pokazal imenitni vpliv vašega balzama. Hvalno ostajem I. C. Dr. Tverg. Kopenhagen.

Podpisana lahko vsakomur pravi „Mos Balsam“ kot zanesljivo sredstvo za pridobitev las priporočam. Trpel sem dajno casa na tem, da so mi izpadali in so se pojavili čisto goli prostori v laseh. Ko sem pa rabila 3 tedne „Mos Balsam“, pričeli so lasi zopet rasti in so postali težki ter polni. Gdč. M. C. Anderesen, Ny Vestergade 5, Kopenhagen.

1 zavoj „Mos“ gold. 5. Dobi se po povzetju ali s tem, da se plača naprej. Pišite na največjo špecialno trgovino sveta:

Mos-Magasinet, Copenhagen 395 Dänemark.

Dopisnice se frankirajo z 10 vin., pisma z 25 vin.

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.

na domestilo za

anker-pain-expeller

je znano kot odpeljalce, izvrstno in boljše odstranjujoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobri se v vseh apotekah po 80 h, 1:40 in K 2—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pozri na originalne steklenice v skatijah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabetstr. št. 5 nov.
Razposilja se vsak dan.

Isabela-vilo	krona	32—
Terano rdeče vino	"	36—
Risling belo	"	56—
50% prava slivovka	"	118—
30% pravi treber	"	105—

prodaja po 100 litrov

J.Kravagna v Ptaju

Vozičke za otroke

(Kinder-Sitz- und Liegewagen), v katereh lahko otrok sedi, pa tudi take za ležati, imata vedno v zalogi in priporočata po 12, 16, 20, 24, 30, 35, 40—50 K.

Cene so nizke, vozički so lično in močno izdelani. Pismenim naročilom se hitro, pošteno in točno usstreže.

Brata Slawitsch, trgovca v Ptaju.

Novo zidana, dobro idoča

kovačnica

z vsem drugim ter separato stoječo novo zidano stanovanlo hišo z lepim sadonskim, nekaj zemljišča ter gozd za sekati, se zaradi bolezni in starosti posestnika proda. Veliko zasluga, ker daleč naokrog ni konkurenca. Vpraša se pri lastniku g. Peter Fister, kovačni mojster, Leibsdorf p. Grafenstein na Koroškem.

Svilne robce

Volneno blago

Druk od firbarja

Cajge in satene

Platno belo in pisano

Štofe in kamgarn

Srajce in kravate

kupuje večina

samo v ta novi veliki trgovini

Johann Koss v Celju

na kolodvorskem prostoru.

PLAHTE

(Prtiči)

iz domačega platna po
iz močne debele kontenine
iz tirolskega platna

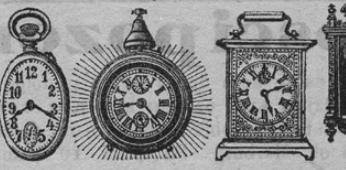
v novi veliki trgovini

JOHANN KOSS v Ce

na kolodvorskem prostoru.

5000 ur zaston

katalog posljem vsakomur brez plačila zastonj in prosto.

Rok. pet. 9— krona 240
Sreb. 8— 6— Budilnik 8—
Zel. b. Ros. 7— Stolp. zvon 6— Schlagw. 10—
Sreb. dvojni 8— kuhinj. ura 3— Godla 10—
manjeti 8— Z budilnik 12—
Original Omega, Schaffhausen, Glashütte, Helles, Amalia, izkušeno, od K 13—; krembo in zlato blago po originalni cenai, 3 leta garancija. Izmenjava ali denar.

Max Böhnel, Dunaj

IV. Margaretenstrasse 27/27 v lastni k
Zapršeni cenitelj in strokovnjak. Največja in najstvarična. Osnovana l. 1840.

5000 slik-katalog zastonj in poštne proste.

Meščanska parna žaga

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v zraven klalnice in plinarske hiše postavljen

nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hodi, itd. po zahtevi takoj žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vratat spahati i. t. d.

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljše sredstvo za rast brk, brade in preti izpadanjem brk in las in to je KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjeju prajali in vsako drugo kožno bolezni glave. Naročaj si vsaka družina. Imam mnogo priznalc in zanje. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60— 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom

Peter Jurišić
lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

Grajslerija

s stanovanjem, obstoječe iz 1 prodajalne, 1 sobo, hinjo, klet in vsega potrebnega, 5 minut iz mesta nadalje stanovanje v 1. nadstropju, obstoječe iz 3 v kih sob z vsem ter z rabo vrta, se ceno odda. Vpi se pri g. Adolf Kollenz, pri g. Rakusch v Celju

Velika zaloga gotovih oble

za otroke vsake starosti iz štofa in caj
ženskih jaken (jopc)

štofaste in

moških oblik

hlače iz cajga in štofa zelo po ceni.

v novi veliki trgovini

JOHANN KOSS v CELJ

na kolodvorskem prostoru.

Štajer petek, nasledje Naročni stroj: 3 krome leta razko 4 leta; za celo Amerik za druge računi rom in nine. čati n štev. s Uredi ništve Ptaju

ni c

kme

Ved

, Ve

Tisa

Rab

sve

no

no

če

ma

je

d

g

v

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d

z

g

d